

KARYS

† LIETUVOS KARIŲ SAVAITINIS LAIKRAŠTIS †

Kaina: metams 15 lt., pusmečiui 8 lt., 1 mėn. 1 lt. 50 ct. Kareiviams per pusę pigiau. Užsieny metams 25 lt. Atskiro nr. kaina 30 ct. visiems. Skelbimai: petito eilutė 40 ct.; prieš tekstą dvigubai. Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė.

37 (485) nr.

1928 m. rugsėjo m. 6 — 12 d.

X metai.

Vėliava.

Dešimčiai metų atgijusios Lietuvos karo dalių sukaktuvių proga daugelis jų liko apdovanotos (kitos bus dar apdovanotos) vėliavomis. Taigi, manau, pravers suteikti žiupsnelį žinių apie vėliavas ir jų reikšmę kariuomenei.

Žiloje senovėje kariuomenės dalys tokių, kaip mūsų laikais, vėliavų neturėjo. Nebuvo vėliavų nei pas aigiptėnus, nei pas graikus, nei pas romėnus.

Kiekviena karo dalis (būrys, kuopa, kurios susidėdavo iš dešimtės, šimto tūkstančio ir t. p. ginkluotų vyrų) turėjo ne vėliavas, bet tam tikrą ženklą (lotyniškai vadinamą „signum“), kuris ir atstodavo vėliavą.

Neturėdavo vėliavų ir vėliau — viduramžio laikais — nekrikščioniškos kariuomenės. Pavyzdžiui, turkai, totoriai ir kitos musulmoniškos tautos vietoj vėliavos kariškos dalies priešakyje iškeldavo ilgą stiebą su pluoštu šerių (arklio uodegos), skaisčiom spalvom nudažytą.

Vėliavas pradėjo vartoti dar romėnai — krikščionys, pakabindami jas ant skersmenų (štandartų pobūdžiu) panašiai į dabartines bažnytines vėliavas.

Bet plačiausiai imta vartoti nūdieninės išvaizdos vėliavas kryžiaus karų metu. Tada vėliavos buvo dažnai karo pabūklais ir bažnytinių apeigų reikmenimis. Neretai — karo metu — priešų apgultojo miesto gyventojai iškeldavo ant tvirtopilies sienų bažnytines vėliavas ir net šventųjų paveikslus.

Sako, kad panašiai buvo iškeliami Vilniuje Aušros Vartų Marijos paveikslas laike rusų, totorių ir kitokių Lietuvos priešų puolimų.

Senovės karo vėliavos buvo papuoštos kryžių ženklais ir šventųjų paveikslais, dažniausiai Marijos, Sv. Jurgio ir kitų šventųjų, kuriuos ta arba kita karo dalis laikė savo patronais — gynėjais.

Vėliau karo vėliavos pradėta puošti valstybių, riterių, ordenu arba karo vadų ženklais (herbais). Taip susidarė vadinamos heraldiškos vėliavos, kurios vėliau pradėta vartoti ne vien karo, bet ir taikos metu per iškilmes, ir kitokiais atvejais.

Kariškos vėliavos betgi neišnyko. Jos užsiliko kaip atskirų kariuomenės dalių (pulko) ženklas,

kurs ilgai nenustojo savo, ne vien idėjinės, bet ir grynai strateginės reikšmės, nežiūrint šaunamų ginklų vartojimo ir kariškos strategijos metodu kitimo. Karo vėliava kautynių metu visad rodydavo tos dalies (pulko) kareiviams, kur yra pulko vadovybė, arba kuria kryptimi žygiuoja, kur yra jo karo dalis.

Pulkas, netekęs kautynėse vėliavos, buvo laikomas žlugusiu, nustojusiu savo garbės. Dėl to vėliavininkais buvo parenkami patys stiprieji ir narsieji kariai, kurie mokėtų tvirtai laikyti savo rankose vėliavą.

Senovėje Lietuvos kariuomenė irgi turėdavo karo vėliavas, nors dar nebuvo krikščionys. Vokiečių kronikieriai mini kai kurias lietuvių vėliavas. Pagal jų aprašymą, kai kurios vėliavos buvusios su Lietuvos dievų atvaizdais (Vydievučio vėliava). Kitos vėliavos buvę raudonos spalvos, su baltu žirgu, ant kurio nugaros tupėjęs liepsningas gaidys (Panašų paveikslą žiūr. š. m. „Kario“ 8 nr. 121 pusl).

Ir vėlesniais laikais (švedų antplūdžio ir Napoleono karų metu) lietuviškosios kariuomenės dalys turėjusios vėliavas. Kai kurios jų buvo patekę į priešų rankas ir dabar yra ivairiuose muziejuose (Karaliaučiuje, Petrapilyje, Maskvoj ir kitur).

Nūdieniam kare vėliava jau nebegali turėti strateginės reikšmės, nes kariuomenės dalys (ne tik pulkai, bet ir atskiri būriai) neina išsirikiavę į kautynes, bet išsiskirsto grandinėmis. Kartais vieną pulką užima keliolikos kilometrų barą ir būtu beprasmis dalykas, panašiai veikiant karo laukė, laikyti pirmose pozicijose pulko vėliava.

Šiandien pulko vėliava ženklinama to pulko kilnumą ir yra garbės pažymys, suteiktas tam tautos ir valstybės vardu už nuopelnus ir aukas, sudėtas ant laisvės aukuro.

Šiandien vėliava turi priminti kiekvienam kariui jo pareigas tautai ir kiekvienam savo draugui, jo kilnų — Tėvynės gynėjo — pašaukimą.

Vėliava turi vienyti visus pulko karius. Ji turi skatinti kiekvieną kareivį prie narsumo, pasišventimo, pasiryžimo savo gyvybę aukoti už visą kraštą, už tautos laisvę.

Vėliava turi mokytį kareivį sergėtis blogo elgesio, netikusių darbų, kad nesuterštų pulko vardą ir garbę. Ji turi skatinti prie kantrumo, klusnumo ir pasitikėjimo savo viršininkais ir karo vadais. Ji turi priminti tuos narsius Lietuvos senovės karžygius, kurių vardus pulkai nešioja ir kurių atvaizdais yra

papuoštos mūsų pulkams duodamos vėliavos. Tuo būdu vėliavos riša mūsų karo dalis su garbingąja Lietuvos praeitimi ir skatina niekad nepamiršti kilnaus ir aukšto Tėvynės gynėjams skirto pašaukimo.

V. Bičkinas.

III kareivių literatūros vakaro — koncerto rengimo reikalu.

Jau praėjo daug laiko nuo II literatūros vakaro, t. y. sausio m. 6 d., bet apie trečio rengimą nė žodžio nebesigirdžia. O jų mes, kareiviai, laukiame. Apie tokių vakarų naudą daug netenka kalbėti, nes visiems yra aišku.

Dabar tik svarbu sušaukti visus dalyvius, jau dalyvavusius pirmuose dviejuose lit. vakaruose ir kviešti į svečius naujus narius, mėgstančius ir galinčius koki trumpą ir įdomų kūrinėlį parašyti, galinčius gerai pagriežti bei padainuoti.

Mūsų kariuomenės inteligentinės jėgos vis tvirtėja, (jau turime nemažą kareivių studentų ir gimnazistų), tad būtų pageidautina, kad jos vis labiau pasireikštų kariuomenės gyvenime ir jos darbuose. Čia kaip tik yra gera proga kariais, kurie turi literatūros, muzikos bei dainų gabumų bei privalumų, pasirodyti III liter. vakare. Visi Kauno įguloj gyvenantieji kariai, turintieji aukšč. minėtus gabumus, privalėtų paskirtą ir „Kary“ praneštą dieną ateiti į pasitarimą III lit. vakaro ruošimui aptarti ir jam programą nustatyti. Aš tikiu, taip rašydamas, kad Šv. Dalies vedėjas maj. Kuizinas ir „Kario“ reporteris St. Butkus sutiks vadovauti rengiant kalbama vakarą.

Nors mūsų spauda palankiai atsiliepė apie buvusius liter. vakarus, tačiau nereikia tuo dar pasitenkinti. Reikia visiems kuo geriau į III liter. vakarą pasiruošti, ir žinoma, reikia stenėtis išvengti visų klaidų bei netobulumų, kurie buvo pastebimi pirmuose liter. vakaruose. Tie netobulumai žymesni šie: kai kurie kūrinėliai buvo per ilgi ir negyvi. Tokie skaitymai yra nuobodūs ir neįdomūs klausytojams. Reiktų dabar parašyti kuo gyvesni ir įdomesni kūrinėliai ir eilėraščiai. Taip pat matome trūkumų ir dainose. Reiktų toj srity būsiantiems dainininkams jau pradėti dirbti. Dėl vietos liter. vakarui ruošti, likvidavus buvusį Kauno igulos kareivių klubą (Šančiuose), tektų apsvarstyti susirinkus vakaro dalyviams bei rengėjams.

Jei būtų galima ant tiek gerai pasiruošti visose liter. vakaro — koncerto srityse, tai būtų gerai, kaip jau buvo iškilusi mintis per II liter. vakarą, suruošti vakarą per Kauno radio, pasitarus su jos viršininku.

Tada galėtų ne tik Kauno igulos kariai pasiklausyti mūsų liter. vakaro, bet girdėtų ir visa Lietuvos kariuomenė (nes beveik kiekviena kariuomenės dalis jau turi įsivedę radio), visuomenė ir užsienis.

Biržu Jonas.

Mano tuo reikalu žodis.

Vasarą panašius vakarus — koncertus ruošti yra nepatogu, nes tuomet gamta vilioja ir pirmenybė tenka gegužinėms. Atviroj gamtoj tai suruošti sunkoka ir neapsimoka. Rudenį ir žiemą kas kita. Tuo reikalu jau rūpinamasi, ką matysite iš šiame nr. įdėto kvietimo. Tik reikia jėgų, o jų mūsų kariuomenėje apščiai yra. Reikia tikėtis, kad senieji dalyviai, kurie tebėra Kaune, visi atvyks ir sutiks. Be to dar maža. Reikia literatūros vakarus įvairinti ir įdominti, ypač prie jų pratinti mažiau išsilavinusius, iš sodžiaus atvykusius, savo ginklo draugus.

Reikia programą įvairinti linksmesniais dalykėliais. Tad pageidautina, kad buv. dalyviai ir kiti tam darbui prijauciantieji parinktų savųjų tarpe ne tik gabesnių muzikos, dainų mėgėjų, bet ir komikų, kurie gražiai sugebėtų papasakoti anekdotų, monologų ir kitokių gražių „štukų“ parodyti. Be to, kurie galėtų šiuo tuo prisidėti ir negalėtų kviečiamą dieną atvykti į „Kario“ redakciją pasitarti, tegu minėtai redakcijai laišku apie save praneša.

Šių vakarų tikslas ne vien tik suteikti kartinę pramogę kareiviams, įvairinti dažnai daromus vakarus bei kitas pramogas, bet ir susipažinti savo tarpe, pripratinti prie panašių darbų, prie jų padrasinti ir parodyti ką kiekvienas gali padaryti, t. y., kad išėję į atsargą ir grįžę į namus, prie senųjų savo draugų, galėtų ten ką nors panašaus padaryti arba darant galėtų drąsiai prisidėti jau pasitikėdami savo jėgomis. Tokie vakarai, įtraukę į savo tarpą gabesnius, bet dar niekur viešai nedalyvavusius jaunuolius, padrasina juos ir toliau viešai pasirodyti savo gabumais, t. y. judina gabesnę jaunuomenę kultūros darbui. Tai jau teko pastebėti. Be to, mūsų atsargos kariai sodžiuose daug kur pasirodo veiklesniais, judresniais įvairiose kilniuose darbuose. Tai rodo, kad kariuomenė savo auklėjimu teigiamai paveikia jaunuolį. Ji padaro tuo vandens lašų, kuris padeda sukurti mūsų kultūros gyvenimo vis labiau besisukantį „malūno ratą“. Tad mūsų literatūros vakarai — koncertai turi nors šiek tiek padėti mūsų kariuomenės švietėjams jų sunkiame darbe kultūrinant mūsų sodžiaus jaunimą.

Tikimės, kad trečiame literatūros vakare — koncerte sulauksime be senųjų jėgų dar daug naujų, niekur viešai nepasirodžiusių ir jau pasirodžiusių.

St. Butkus.

9-ji 7 pėst. Žem. Kun. Butegeidžio pulko šventė.

Rugpiučio mėn. 5 d. 7 p. Ž. K. B. pulkas šventė savo 9 gyvavimo metų sukaktuves. Ši šventė buvo švenčiama žymiai iškilmingiau, negu iki šiol buvusios, nes per šią šventę vyriausybė pulkui įteikė I rūšies III laipsnio Vyties Kryžiaus vėliavą už pasižymėjimus kau-

tyne dēl Lietuvos Nepriklausomybės ties Giedraičiais ir Širvintais.

Apie 10 val. į kareivines atvyko iš Palangos krašto apsaugos ministeris gen. ltn. Daukantas, lydintas kitų aukštųjų karininkų.

Apie 11 val. visos pulko dalys jau buvo išsirikiavusios užsiėmimų aikštėje prie tam tikrai pastatytos koplytėlės. Vos prasidėjus pamaldom, atvyko J. E. Respublikos Prezidentas su žmona, lydimi krašto apsaugos ministerio gen. ltn. Daukanto, švietimo ministerio inž. Šakenio, Klaipėdos krašto gubernatoriaus Merkio ir kitų aukštų svečių bei viršininkų. Be išvardintų, pamaldose dalyvavo dar daug valdžios bei įstaigų atstovų, visuomenės veikėjų ir šiaip svečių.

Iškilmingas pamaldas atlaikė tam tikslui pastatytoje užsiėmimų aikštėje — koplyčioje pulko katal. kapelionas dr. Bartuška ir evangelikų — Gailius.

Po pamaldų kun. Bartuška pasakė turiningą iškilmėms pritaikintą pamokslą.

Toliau kalbėjo ir kunigas Gailius, prilyginęs 25 psalmės žodžius ir nurodęs, kad įgytąją laisvę mes išlaikysime vėsdami krikščionišką ir dorą gyvenimą.

išsirikiavusio pulko, kur, pasisveikinus su pulku, įvyko priesaika naujai įteiktai pulko vėliavai. Vyriausybės akivaizdoj visas pulkas, priešaky su pulko vadu, iškilmingai prisiekė vėliavai.

J. E. Respublikos Prezidentas pasveikino butegeidiečius su gauta vėliava ir pasiūlė sušukti už Lietuvą valio! Toliau Tautos Vadas pasakė ilgoką kalbą, tarp kitko apibūdindamas šios šventės reikšmę ir pabrėždamas, kad šiandien atlikome iškilmingą pulko vėliavos pašventinimą. Jūsų draugai gi pramynė kelią vėliavai, brangiai už tai apmokėdami. Ji jau senai pašventinta jūsų pulko šeimos draugų krauju, paaugusių gyvybę ant Tėvynės aukuro. Mes galime palinkėti, kad parodytas jūsų draugų narsumas kovose ir toliau būtų jūsų eilėse, ko aš nuoširdžiai linkiu. Man labai malonu prisiminti, kad aš taipgi buvau su jumis

7 pėst. Ž. K. Butegeidžio pulko šventės iškilmės Klaipėdoj (1928.VIII.5.)

Viršuj: Respublikos Prezidentas A. Smetona, krašto apsaugos ministeris gen. ltn. Daukantas ir kiti mūsų vyriausybės nariai pulko iškilmėse.

Apačioj: Pulko priesaika vėliavai.

Atvykęs iš Palangos kanauninkas Prapuolenis atliko vėliavos pašventinimo apeigas ir prie progos pasakė ilgą ir gan reikšmingą kalbą. Tarp kitko jis trumpai priminė garbingus Lietuvos praeities laikus. Nurodė, kad lietuviai ir sunkiausiais laikais nenustojo vilties atgauti laisvę. Per savo tvirtą pasiryžimą ir ištvėrmę lietuviai sugebėjo atremti visus kryžievių ir kitų priešų puolimus. Tada drąsiai jie pareiškė, kad tie patys žemaičiai, kurie nenuilstamai gynėsi nuo kryžievių, padarys Lietuvai kelią į jūrą. Tai po kelių šimtų metų ir įvyko. Jums, gerbiemieji pulko kariai, ir teko tų žemaičių narsaus kunigaikščio Butegeidžio vardas. Jūs turite garbės jų pėdomis eiti. Už jūsų parodytą narsumą kovose gerbiamiausias mūsų Tautos Vadas ir įteikia jums Vyties Kryžiaus vėliavą. Ką reiškia pulkui vėliava — kariams jau žinoma. Vėliava, pagal viso pasaulio papročius, yra pulko pasiryžimo ir tvirtumo ženklas. Ji yra lyg ta bičių motina, kuri suspiečia apie save visą bičių avilį. Žuvus vėliavai, turi žūti ir visas pulkas. Laimingas tas karys, kuris nors mažą šmotelį žūstančios vėliavos išgelbės. Tuo jis išgelbės viso pulko garbę ir vardą. Ji turi būti mūsų drąsumo ir pasišventimo ženklu kovose.

Pašventinus vėliavą J. E. Respublikos Prezidentas, lydintas kitų aukštų viršininkų bei svečių, nuėjo prie

tada, kai jums šis vardas žymaus Žemaičių kunigaikščio buvo parinktas. Būkite narsūs, drąsūs ir padorūs! Būkite tikri, kad žygius, už kuriuos jūsų draugai galvas padėjo, pasiseks sėkmingai baigti. Sveikindamas pulką ir jo vadą bei visą pulko šeimyną, linkiu sėkmingai surišti pulko praeitį su dabartimi; būkite viena galinga šeimyna. Valio jums butegeidiečiai!

Į tai pulko vadas su visu pulku sušuko garsų valio Tautos Vadui, vyriausybei ir kariuomenės vadovybei.

Toliau sekė paradas, kuriame dalyvavo ir 2 artil. pulko 4 baterija.

Pro estradą praėjo pėstininkai, artilerija, gusarų eskadrono dalis ir galiausiai ore išsirikiavusi praskrido ir mūsų oro eskadrilė iš 4 aparatų.

Paradui pasibaigus J. E. Respublikos Prezidentui kareivinių kieme buvo perstatyti visi įgulos karininkai.

Apie 14 val. kareivinių kieme buvo kareivių pietūs, kuriuose teikėsi apsilankyti J. E. Respublikos Prezidentas su kitais aukštais viršininkais bei svečiais, ir malonėjo ragauti kareiviškų kopūstų. Laike pietų dar kartą J. E. Respublikos Prezidentas pasakė kalbą ir pasiūlė sušukti valio už pulką ir kariuomenę.

Į tai buvo atsakyta garsiu valio už mūsų gerbiamą Tautos Vadą ir vyriausybę.

7 pėst. Ž. K. Butegeldžio pulko šventės metu. Evangelikų kunigas Gailius skaito 25 psalmę, pritaikydamas pulko šventės iškilėms.

Apie 14 v. 30 m. karininkų ramovėje įvyko bendri pietūs, dalyvaujant J. E. Respublikos Prezidentui su žmona, krašto apsaugos ministeriui ir kitiems aukštiesiems

viršininkams bei kviestiems svečiams ir visiems pulko karininkams.

Be to, pulko šventės iškilėse ir pietuose dalyvavo Lietuvos draugas ir brangus mums svečias p. Robertas J. Caldwell, Amerikos milijonierius, žymus pramonininkas, kapitalistas ir publicistas. Jis daug padėjo Lietuvai jai atgaunant Nepriklausomybę, už ką mūsų valdžia yra jį apdovanojusi D. L. K. Gedimino ordinu.

Jaukioj nuotaikoj pietūs tęsėsi iki 17 val. Buvo pasakyta daug kalbų.

Ilgą kalbą angliškai pasakė ir p. J. Caldwell, kurią išvertė lietuvių kalbon p. Galvanauskas.

Vakare 20 val., pulko šventei paminėti, šaulių name buvo surengtas vakaras. Į vakarą atvyko visi įgulos kareiviai ir daug publikos. Buvo vaidinama: 1) „Jau išnuomota“ 1 veiksmo komedija ir 2) „Gražioji moteris“ 1 veiksmo komedija. Po vaidinimo sekė linksmoji dalis—šokiai, kurie užsitęsė iki 3 val. ryto. Vaidino vietos mėgėjų trupė. Vaidinimas pasisekė gana gerai.

Nuo 21 val. karininkų ramovėj buvo balius—rautas, kur linksminosi aukšti viršininkai, kviesti svečiai ir pulko karininkai su žmonomis. Į balių apsilankė ir J. E. Respublikos Prezidentas. J. G.

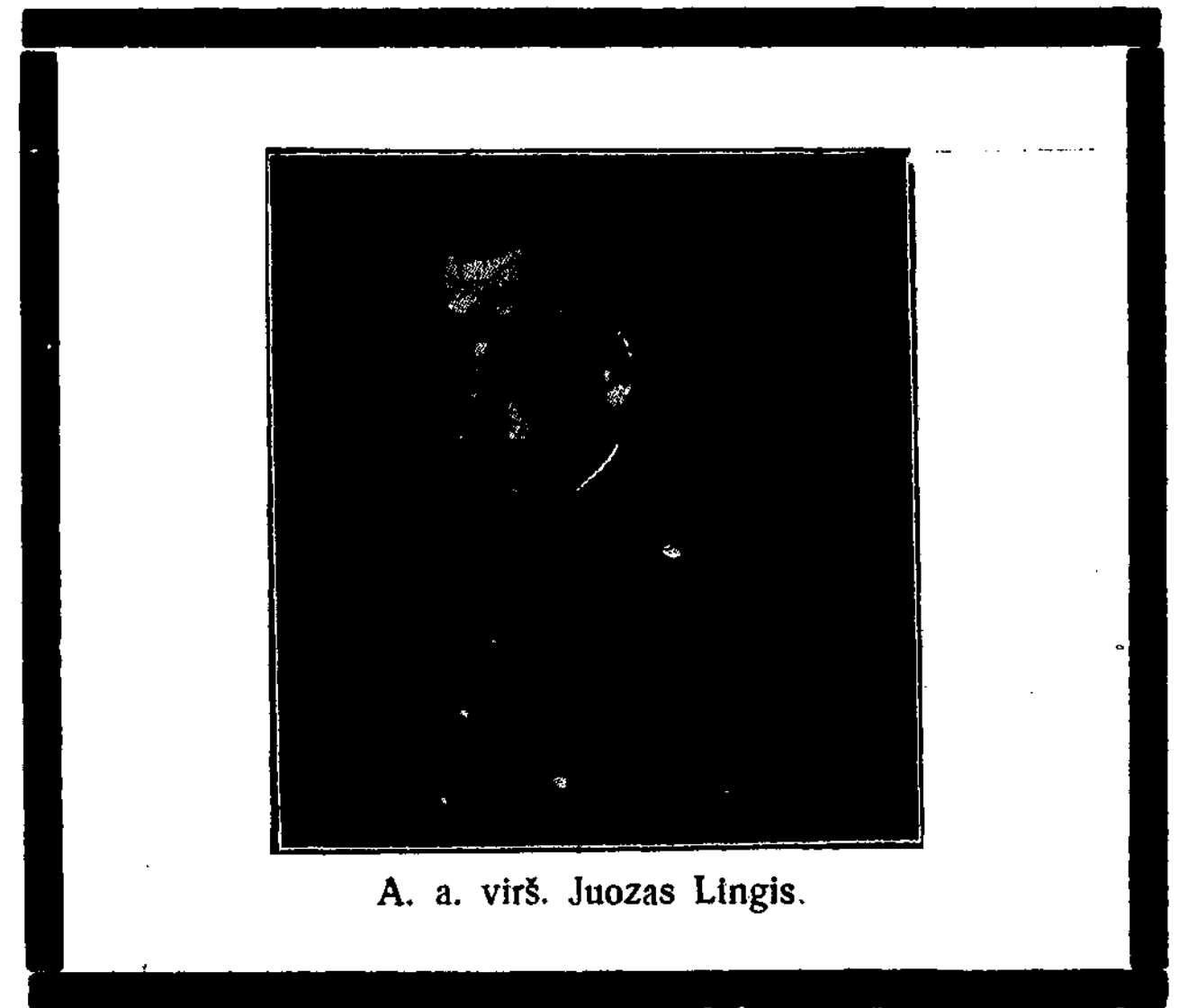
A. a. virš. Juozas Lingis.

Žmogaus gyvenimas — gelė, kuri užauga, pražysta ir nuvysta. Bet dažnai žmogus ir nelaiku turi atsiskirti iš šio pasaulio, pačioj jaunystėj, pačiam žydėjime.

Taip atsitiko ir su 2 artilerijos pulko 4 baterijos viršila **Lingiu Juozu**. Atvykstant Anglų karo laivynui 1928 m. birželio mėn. 19 d., 4 baterija, dviejų pabūklų sąstata, išvyko jo pasitikti. Nuvykus į skirtą vietą, išsirinkus saljutavimo poziciją, laukė anglų atvykstant. Bet kas galėjo manyti, kad čia įvyks nelaimė, per ką turės išsiskirti iš šio pasaulio: vyr. leit. **Jakučiūnas Nikodimas**, viršila **Lingis Juozas** ir eil. **Šimkus Antanas**. Tas atsitiko saljutuojant, kur įskeltas sviedinys greit neužsidegė. Atidarius spyną sviedinys plyšo ir pasiėmė aukas — aukščiau minėtus karius. Vyr. leit. Jakučiūnas ir eil. Šimkus tą pat dieną nuo žaizdų mirė, o Juozui dar buvo lemta nors skausme, bet pagyventi dar apie du mėnesiu. Gydytojų rūpestingoj priežiūroj esant, Juozo sveikata gerėjo, bet prisimetusi rožė atnaujino žaizdas ir 1928 m. rugpiučio m. 11 d. Juozas užmerkė akis, palikdamas šį pasaulį, palikdamas daug, daug neatlikto darbo.

Juozas Lingis gimė 1901 m. kovo mėn. 19 d. Jo tėvai buvo neturtingi. Vaikystės metu tarnavo pas ūkininkus, ganydamas gyvulius. Vėliau išsimokė staliaus darbo. Nors Juozo tėvai buvo neturtingi ir negalėjo leisti į mokyklą, bet būdamas gabus per save išsimokė gerai lietuvių kalbą. Stojó į kariuomenę 1921 m. spalio mėn. 26 d. Kariuomenėj pasirodęs gabus ir drausmingas, buvo išsiųstas į mokomos baterijos ryšių

komandą. Sėkmingai baigęs, grįžo į bateriją, kur įgijo ir viršilos laipsnį.

A. a. virš. Juozas Lingis.

Juozas kariuomenėj parodė sumanumą ir darbštumą, už ką buvo ne tik viršininkų, bet ir kareivių mylimas. Bet gyvenimo šypsena neilgai jį viliojo. Su širdgela turėjome palydėti į amžiną poilsio vietą.

Ilsėkis, Juozai, ramybėj! L. Mockėvičius.

1927 m. kareivių švietimo ir kultūros darbas.

(Žiūr. „Kario“ 35—36 nr.)

16. K. M. Valdybos Švietimo Dalies darbai 1927 m.

1. Sutvarkytas švietimas dalyse (įs Kar. 29 nr. iš 1927. II. 24 d.).

2. Surašyta nauja kareivių švietimo programa ir išsiuntinėta kar. dalims ir įstaigoms 1927. III. 7. d.

3. Surašytos būtinoms kareivių paskaitoms temos ir išsiuntinėtos kariuom. dalims ir įstaigoms aplinkraščiu 4 Nr. 1927. I. 19 d.

4. Galutinai sutvarkytas kareiviams laikraščių siuntinėjimas.

5. Išgauta abonentiniai karininkams, su 50% nuolaidos, valstyb. teatran bilietai (45).

6. Surašytos „Kariuomenės dalių bei įstaigų švietimo vadovo teisės ir pareigos“ ir išsiuntinėtoms kar. dalims ir įstaigoms 38873 nr. iš 1927. IV. 22 d.

7. Surašyti „Kareivių bibliotekoms“ nuostatai.

8. Atspausdinti ir išsiuntinėti 1927 V. 4 d. 38979 nr. kar. dalims bei įstaigoms švietimo apyskaitos blankai.

9. Suruoštas pirmas kareivių ir atsargos kareivių literatūros vakaras — koncertas 1927. V. 8 d. Apie jį plačiai rašė ne tik karo, bet ir pasaulinė spauda.

10. Suruoštas gegužės mėn. 16 d. medžių sodinimas.

11. Susitarta su *plk. ltn. Butkevičium* dėl knygos beraščiams kareiviams mokytis. (Raštas 39472 nr. iš 1927. VI. 25 d.)

12. Susitarta 1) su Valstybės Teatru dėl vaidinimų Kauno įgulai. Kareiviams buvo dykai suvaidinta: „Dailusis Frakas“, „Pilėnų kunigaikštis“, „Patriotai“, „Skirgaila“, „Tartiužas“, „Princesė Turandot“; 2) su Karių Teatru dėl vaidinimų 4 provincijos įgulose, kuris suvaidino „Beauštanti aušrelė“ ir „Velnias ne boba“ ir 3) su p. Lauciaus trupe dėl vaidinimų 5 provincijos įgulose; suvaidino

„Toks vyras man reikalingas“; buvo baletas ir koncertinės dalys. Trupės sudėtis: p. p. Laucius, Oleka, Dautartas, Josiukienė ir Hofmekleris (akomponimentas).

13. Padaryti vadovėlių užpirkimai, kar. bibliotekoms knygų, sąsiuvinų, pieštukų ir mokymo priemonių.

14. Išleistas vadovėlis kareivių bibliotekų tvarkymui (*plk. ltn. Buroko*).

15. Tarpininkauta padaryti žuvusiems kariams lentas, kurias reikėjo pakabinti kareivių klubuose. (Iš Kar. 83 nr. 7 § iš 1927. VII. 2 d.)

Švietimo darbas centre buvėlabai trukdomas tuo, kad Švietimo Dalies vedėjas *plk. ltn. Burokas* metuose buvo apkrautas ir kitomis pareigomis, būtent: 1) žuvusių ir mirusių karių kapų tvarkymu, kaip to komisijos p-kas, 2) vyr. karo cenzoriaus pareigomis ir 3) „Kario“ redaktoriaus pareigomis.

Pastebėta, kad švietimo vadovai ne visur vienodai dirbo tą švietimo darbą, vieni daugiau, kiti mažiau, tas gal būt pareidavo ir nuo apystovų. Reikia manyti, kad toliau, t. v. 1928 m., tas vienodumas atsiras ir darbas išsilygins, ko mes nuoširdžiai linkime.

1927 m. kariuomenės dalių bei įstaigų kareivių švietimo ir kultūros darbas skaičiuose.

Eil. nr.	DALIES PAVADINIMAS	Kiek prisijūta apyskaitų	Paskaitų	Ekskursijų	Pasilinksminimų	Kareivių bibliotekų	Kareivių atskaityklių	Kareivių klubų	Kareivių chorų	Radio	Kinemato-grafų	Kar. bibliot. gauta iš K.M. V-bos knygų	Vadovėlių, sąsiuvinų, pieštukų	Pačių dalių įsigyta gauta kar. b. knygų	Lėšų gauta iš K. M. Valdybos (Lt.)	Lėšų gauta iš dalių ekon. sumų (Lt.)
1.	I karo apyg. štabas	7	29	3	29	1	—	—	—	—	—	—	—	—	550	39
2.	II „ „ „	2	10	0	3	1	—	—	—	1	—	—	—	—	50	200
3.	III „ „ „	0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50	0
4.	1 pėst. pulkas	10	24	0	14	1	1	2	—	2	—	—	—	—	300	400
5.	2 „ „ „	6	12	1	8	1	1	1	1	—	—	—	—	—	300	550
6.	4 „ „ „	11	25	1	29	1	—	1	1	1	—	—	—	36	800	1 041,75
7.	5 „ „ „	8	6	2	25	1	—	1	—	2	—	—	—	—	300	5 630,80
8.	7 „ „ „	8	26	12	10	1	—	2	—	1	—	—	—	100	850	6 822,38
9.	8 „ „ „	6	16	1	21	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1 100	?
10.	9 „ „ „	12	29	1	50	1	—	1	—	1	—	—	—	517	1 300	4 549,66
11.	2 artil.	11	29	4	46	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	2 474
12.	3 „ „ „	11	56	6	30	1	—	1	4	1	—	—	—	6	2 755	1 000
13.	4 „ „ „	10	21	0	20	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	0
14.	1 gusarų	8	11	0	29	1	—	1	—	1	—	—	—	48	1 000	350
15.	2 ulonų	7	19	0	10	1	—	1	—	1	—	—	—	—	300	0
16.	Mokomoji baterija	12	34	6	5	1	—	1	—	—	—	—	—	—	200	0
17.	4 baterija	0	—	0	0	1	—	—	—	—	—	—	—	—	50	0
18.	11 baterija	0	7	0	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	100	0
19.	Technikos pulkas	7	12	1	7	—	—	—	1 (buvo)	—	1 (buvo)	—	—	—	600	0
20.	Šarvuočių rinktinė	9	35	5	24	1	—	1	—	1	—	—	—	30	800	300
21.	Aviacija	10	38	3	11	1	—	—	—	5	—	—	—	—	1 750	350
22.	Karo Ligoninė ir San. puskar. mokykla	2	7	0	0	1	—	—	—	6	—	—	—	—	1 600	881,10
23.	Veter. puskar. mokykla	6	6	2	0	1	—	—	—	—	—	—	—	—	50	0
24.	Karo policijos mokykla	6	5	3	16	1	—	—	—	—	—	—	—	—	305	0
25.	Drausmės kuopa	9	19	0	10	1	—	—	—	1	—	—	—	29	150	0
26.	Karo kalėjimas	1	7	0	0	1	—	—	—	1	—	—	—	29	50	245,65
27.	Transporto rinktinė	10	28	5	2	1	—	—	—	1	—	—	—	12	150	668
28.	Artil. sandėlių kuopa	7	14	2	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	50	200
29.	Vyr. Štabo raštink. kuopa	4	1	3	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	50	50
30.	Koncentracijos stovykla	—	0	0	0	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0
31.	Ryšių batalionas	1	1	2	2	1	—	1	—	—	—	—	—	—	100	0
32.	Pionerių batalionas	2	0	0	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	100	0
33.	Geležinkelių kuopa	0	20	5	18	1	—	1	—	—	—	—	—	—	100	0
34.	Auto	0	1	1	8	1	—	1	1	—	—	—	—	325 (Iš P.)	50	0
35.	Ats. pėstin.	0	—	0	0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0
Iš viso . . .			548	69	438	33	5	18	8	27	6	—	—	1 132	15 855	26 702,34

R. Burokas.

Tik šviesi ir kultūringa tauta įstengs žengti į šviesesnį rytojų ir išlaikyti savo krašto laisvę ir nepriklausomybę.

Kariuomenės sporto rungtynės.

Š. m. rugsėjo 1 ir 2 d. buvo surengtos kariuomenės sporto rungtynės, kurios įvyko Kaune, kariuomenės sporto stadione. Pastarasis, nors dar ir nėra galutinai užbaigtas, bet jau gerai įrengtas ir verčia mus didžiuliu jėga. Iš tikrųjų, esame tuo labiau dėkingi mūsų vyriausybei, kurios rūpesnių dėka turime tokį puikų savo sporto stadioną. Šis be to dar yra pirmas panašiai įrengtas Lietuvoje sporto stadionas. Taigi, mūsų kariuomenė, palyginti su civilėmis Lietuvos mokyklomis ir sportiškoms organizacijomis, turi geriausių fizinio lavinimo vadovų, nuolatinius kursus rengti jiems, turi geriausių gimnastikos bei sporto įrankių ir geriausių stadioną. Taigi, tikrai dirbk, kary, šia kryptimi ir lavink savo kūno jėgas Tėvynės gerovei! Šiuo atžvilgiu esi geriausiose sąlygose, palyginus su civiliais tavo tėvyniečiais,

Rugsėjo 1 dienos rungtynių tvarkraštis buvo šis: sportininkų susirikiavimas, 7 kilometrų žygis su visu šarvavimu, sportiškas šaudymas, 100 metrų bėgimas, disko mėtymas, šokimas į tolį įsibėgėjus, 800 metrų bėgimas, šokimas į aukštį įsibėgėjus, 400 metrų bėgimas, granatų mėtymas gulom, švediška estafetė (400 × 300 × 200 × 100) ir 10.000 metrų bėgimas.

Rugsėjo 2 d. dienos rungtynių tvarkraštis: sportiškas šaudymas (2-as pratimas), 200 metrų bėgimas, granatų mėtymas įsibėgėjus 6 metrus, trišokis, estafetė 4 × 100, plaukimas skersai Nemuno, 1500 metrų bėgimas, ieties mėtymas, rutulio stūmimas, šokimas su kartimi, barjerinis bėgimas, olimpiška estafetė (800 × 400 × 200 × 200) ir futbolo žaidimas (tik jo demontstravimas).

Rungtynių garbės komitetą sudarė: pirmininkas — II karo apygardos viršininkas, nariai — Vyr. Št. Karo Mokslo Valdybos viršininkas gen. št. pulk. leit. Kibirkštis ir l. e. Aukštųjų Karininkų Kursų viršininko p. pulk. Stencilis.

Rungtynių tvarkomojo komiteto sudėtis: pirmininkas ir vyriausias teisėjas — kapitonas gyd. Jurgelionis, vyr. sekretorius — kpt. Požela, starteris — kpt. Pyragius, įrankių tvarkytojas — kap. Paura, — vyr. teisėjo padėjėjai

— majorai Butkevičius ir Austas ir aikštės tvarkytojas majoras Austas.

Prieš pradėdant rungtynes krašto apsaugos ministeris generolas leit. Daukantas pasveikino išsirikiavusius rungtynių dalyvius, kurių ir viso buvo apie 800, šiais žodžiais:

Kariai sportininkai! Tėvynės gynimo metu silpnos sveikatos karys palieka užpakalyje ir be to dar reikalauja, kad juo dar kiti rūpintųsi. Tuo būdu jis atitraukia gyvąją jėgą ir trukdo kitiems. Sveikas ir patvarus karys yra brangus kariuomenei. Todėl mes, jūsų viršininkai, dedame pastangas, kad mūsų karys būtų patvarus, kaip ir svetimos kariuomenės. Aš jums linkiu, kad jūs be pavydo parodytumėt geriausių savo fizinio išsilavinimo rezultatus. Valio nepriklausomajai Lietuvai, kuriai mes visi dirbame!

P. ministerio žodžius palydi griausmingas sportininkų šauksmas valio ir po to pradėdamas mūsų karių fizinio jėgų bei sugebėjimų bandymas

Pirmiausia vyriausybė nuvyko apžiūrėti šaudyklos (čia pat, stadione). Ir rungtynės pradėdamos sportišku šaudymu.

Šaudoma iš sportiškų vokiškų šautuvų „Aka“ su sunkiaisiais vambzdžiais, 6 mm. kalibro. Šautuvėlio svoris — apie 3 klgr. Atliekami du pratimai. 1-as pratimas: šaudoma iš 25 metrų atstumo, stačiom, nuo rankos; žieduotas taikynys 40 × 40 cm. (6 žiedai); reikia paleisti 10 šūvių per 7,5 minutes. Antrame pratime sąlygos tos pačios, tik šaudoma gulom iš 50 metrų atstumo, nuo atramos. Dovaną laimėjo tos dalies kariai, kurie per abu pratimus išmuša daugiau akių.

Šaudymo rungtynių metu pradėta rungtynės ir kitose sporto šakose.

Reikia būtinai pažymėti, jog ypatingų kokių ten rekordų negalima laukti iš kariuomenės, kurios sudėtis kasmet keičiasi ir kurios fizinio jėgų tuo būdu negalima nuosekliai tobulinti, norint laimėti aukštus rekordus. Juk per, palyginti, tokį trumpą karo tarnybos laiką padaroma tikrai gera fizinis kareivių lavinimo

Kariaga.

Marytė iš Šeštokų.

(Žiūr. „Kario“ 33-34 nr.).

VI.

Netoli nuo šito sodžiaus stovi vienkiemis Podbožė. Vieni jį dvaru vadina, kiti staciai — Boženina... Trioba, tvartas, pora uosiu, ten toliau pirtis rugiuose, vištos valkiojas ant kelio, pora, trejetas kumelių — Nei tvarkos čia, nei švarumo, ant sėklyčios auga krūmai, sulankstytos grūčios sienos, kiaulių išknistos kluonienos. Tam dvare gyveno „ponas“ taip vadina kaimo žmonės. Vis matai jis ne iš sodžiaus — jis ir šneka ne mūs žodžiais. Kazin kaip patempia ūsą: „Ale jadą do Marusia“... Mat jisai senai jau mano, kaip prisivilioti paną.

Baigia penkiasdešimt metų, jau gyvenimo pamatęs; nori mat sukurti šeimyną, gal reiks mirt... o Dievas žino.

VII.

Jis vadinasi pan Kaziallo jis kitokis ir prie stalo; Vis mat poniškai... kaip mieste: Bijo pirštais prisiliesti. Nors tą pačią valgo duoną, nors apytuštis jau kluonas, bet jisai kitaip papratęs — jis negali be arbatos — Duona užtepta jam sviestu, kad atrodytų kaip mieste... Nosine nubraukia ūsus, nuo medaus nuvaiko musę — Nors pavasarį pritrūksta, duonos, bulvių ir kopūstų, bet, mat, poniškas fasonas — jis ne taip kaip kaimo žmonės — Tvirtai lyja, grūčion laša, žydai pinigų vis prašo, nors dažniausiai pilvas dykas — bet vis tiek jis ne muzikas. Toks tai buvo pan Kaziallo, kurs dabar štai užu stalo.

Mat, šiandieną iš pat ryto jisai ruošias pas Marytę —

VIII.

Motina visai galvojo: „gal išleist... būtų kaip rojū.“.. Visgi, mat, kaip ir dvarelis, poniškas... tai ne Jurgelis. Pagyvenęs, viską matęs; nebūtų su juo sarmatos. Su jaunais visai nūn esti — gali greit ir vėl pamesti... Na, tai kaip gi jau dukrele... (užsidėk aną skarele), gal gi eisi jau už pono, pataria tau net klebonas — Kas tau bus iš to Jurgelio — linkiu nuo širdies, vaikeli. Jis dar jaunas, gal negeras, gal jis bloga daug padaręs — Aš tik laimėš tau štai noriu — ponas geras gaspadorius — O tasai gal tik vilioja; nežinai ką jis galvoja... Pasipuošk greičiau dukrele — jau piršliai, tur būt, ant kelio... Tik aptiest suspėjo stalą — ir durys štai pan Kaziallo. (B. d.)

pradžią. Be to gi, fiziškas lavinimas kariuomenėje ne pirmą vietą užima — jis tarp kitko tikslai priemonė siekiant aukščiausiojo kariuomenės tikslo. Tadgi sportui kariuomenės dalyse tenka sunaudoti daugiausia tikslai poilsio (netarnybos) laikas. Antrą vertus, kariuomenė fiziškai lavinama ne rekordams. O vis tik labai įdomu žinoti, kokių rezultatų sporto srityje pasiekia mūsų kareivis per savo trumpą buvimą kariuomenės eilėse. Tačiau, nežiūrint to visa, per kariuomenės sporto rungtynes vis tikslai pasireiškia rimta kareivio kūno jėga, sveikata, patvara ir apsukrumas. Ir šiuo atveju to visko pažiūrėti ir pasigėrėti Lietuvos gynėju buvo atsilankiusi kariuomenės vadovybė, daugybė karių ir labai gausinga minia civilių. Ypač kariuomenės vadovybė įdėmiai sekė labai gyvą rungtynių aikštę.

Visos rungtynės ėjo labai tvarkingai ir buvo gyvai žiūrovų sekamos ligi pat galo.

Rekordų mėgėjų akimis žiūrint, šių metų kariuomenės sporto rungtynėse pasiekti, bendrai, ne per aukščiausi rekordai.

Pagal apskaičiuotus taškais rungtynių rezultatus įvairios kariuomenės dalys laimėjo šias vietas ir gavo atitinkamas garbingas dovanas:

1) pirmą vietą laimėjo (antrus metus iš eilės) 2-is pėstininkų pulkas ir gavo Respublikos Prezidento pereinamąją dovaną; tuo būdu mūsų algirdininkai antrus metus iš eilės laiko savo rankose kariuomenės sportininkų pirmenybės palmę — garbę jiems!;

2) antrą vietą laimėjo 7-is pėstininkų pulkas ir gavo Ministerių Pirmininko dovaną, kurią ir 1927 metais buvo laimėjęs per karinės sporto rungtynes;

3) trečią vietą laimėjo technikos kariuomenė (techniškų kariuomenės dalių rinktinė) ir gavo Krašto Apsaugos Ministerio dovaną;

4) ketvirtą vietą laimėjo 9-is pėst. pulkas ir gavo Lietuvos Karininkų Ramovės dovaną;

5) penktą vietą laimėjo Karo Mokykla ir gavo Kariuomenės Sporto Draugijos dovaną;

6) šeštą vietą — 4-is pėst. pulkas ir gavo Vyriausiojo Štabo viršininko dovaną. Pastaroji (didelis kišeninis aukso laikrodys su muzikos prietaisu) 1929 metais per kariuomenės sporto rungtynes bus atiduota nuosavybėn geriausiam Lietuvos kariuomenės šauliui. O šiaip visos kitos dovanos yra pereinamosios.

Be to, kariuomenės sporto rungtynių komitetas davė atskirose sporto šakose laimėjusioms kariuomenės dalims kartines (nuosavybėn) dovanas:

1) už bėgimus ir estafetes — 7-jam pėst pulkui (dvi dovanos);

2) už mėtymus — 2-jam pėst. pulkui;

3) už šokimus — 9-jam pėst. pulkui;

4) už žygį su visu šarvavimu — 8-jam pėst. pulkui;

5) už plaukimą skersai Nemuno — 5-jam pėst. pulkui;

6) už šaudymą — technikos kariuomenei.

Minėtas visas dovanas krašto apsaugos ministeris įteikė kariuomenės dalių atstovams ir pasakė prakalbą: Mieli kariai - sportininkai! Aukščiausias mūsų kariuomenės viršininkas p. Respublikos Prezidentas įgaliojo mane pasveikinti jus ir padėkoti už sunkų jūsų trūšą ir pažangą, kurią jūs pareiškėte per šias rungtynes ir kuri yra labai svarbi kariuomenės gyvenime. Linkiu jums, kad kitais metais ši jūsų pažanga būtų dar didesnė.

Kariuomenės sporto draugijos pirmininkas pulk. Skučas, prabildamas į sportininkus, pabrėžė, kad jeigu šios rungtynės įvyksta ir jeigu kas gera jose pasiekta, tai tik dėka mūsų vyriausybės, kuri morališkai ir materiališkai remia mus. Ministerių pirmininko pavaduo-

Čekoslovakijos konsulas Lietuvai prof. J. Galija. Draugingos mums Čekoslovakijos valstybės konsulas prof. Galija pastaromis dienomis apleidžia Lietuvą ir grįžta į savo tėvynę — Čekoslovakiją — kitoms pareigoms eiti Prof. Galija Lietuvoje prabuvo beveik 7 metus (nuo 1921 m. rudens). Prof. Galijai beveik pirmutiniam teko užmegsti ryšius tarp Lietuvos ir Čekoslovakijos. Jis pradėjo savo darbuotę nuo paskelbimo mums savo vyriausybės de jure pripažinimo. Toliau sekė, uoliai jam padedant, prekybos sutarties tarp Lietuvos ir Čekoslovakijos įvykdymas, sutikimai priimti į Prahos karo ir intendantūros aukštąsias mokyklas mūsų karininkų ir į technikos mokyklas mūsų studentų. Prof. Galija yra kompozitorius. Čia taip pat mes patyrėme jo nuopelnų. Suorkestravo žinomą Sasnausko „Requiem“ ir sukomponeavo chorui ir orkestrui „Te Deum laudamus“, kurį yra pavedęs lietuvių tautai. Prof. Galija buvo mūsų valstybės ir kariuomenės draugas. Buvo didžiai gerbiamas mūsų vyriausybės, kariuomenės ir visuomenės tarpe. Ypač gerai jį pažino gėdimininkai ir neretai savo tarpe jį matydavo ir patirdavo jo palankumą. Š. m. rugsėjo m. 1 d., mūsų Respublikos Prezidento įaktu, liko apovanotas II rūšies 3 laipsnio Vyties Kryžiaus ordinu.

Palydėdami jį, linkime geriausių sėkmių jo tolimesnėje darbuotėje.

tojas ir krašto apsaugos ministeris teikėsi atidaryti šias rungtynes ir šiandien buvo su mumis drauge. Tokis reiškinys teikė daugiau energijos pasiekti geresnių rezultatų. Esame dėkingi už tą paramą!

Sportininkai su pelnytomis dovanomis praėjo iškilmių maršu pro vyriausybę, pagerbdami ją ir reikšdami padėką už rūpesnius vedant juos jėgos ir sveikatos keliais.

Kiek teko patirti, kitų (1929) metų kariuomenės sporto rungtynėse, be pereinamųjų dovanų, bus išduodamos nuosavybėn dovanos ir atskiriems sportininkams, kurie laimės rungtynes atskirose įvairiose sporto šakose. Per minėtas būsimąsias rungtynes įvyks ir kariuomenės sporto stadiono atidarymas, dėl to stengiamasi ligi to laiko visiškai užbaigti stadiono galutinio įrengimo darbus. Be to, minėtose rungtynėse numatoma praplėsti sporto šakos.

Tadgi, kariai, stenkimės kitais metais gražiau ir geriau pasirodyti, pareiškiant geresnius rezultatus ir atitaisant šių metų trūkumus!

Tik reikia kantraus, nuoseklaus sportiško darbo— ir sportui taip palankios mūsų vyriausybės neapvilsi-me. Juk vyriausybė ir tuo dalyku labai rūpinasi, de-da pastangų ir daug lėšų skiria mūsų fiziško lavini-

mosi darbai, tadgi tikrai nuo mūsų pačių pareis ir pa-geidaujantieji to darbo vaisiai.

Kary! kai tik nedirbi tarnybinio darbo, eik į spor-to aikštę ir mankštykis!
P. Jurgelevičius.

A. a. Juozas Kuzmickas.

Ne visiems likimas leidžia susilaukti senatvės, įvykinti savo svajones ir baigti užsibrėžtą gyvenimo programą. Dažnai mirtis pusiauakely pakerta žmogaus svajingą gyvenimą, pačioj jo jaunystėj, pilną energijos ir noro dirbti.

Tokį vieną ankstyva mirtis pakirto š. m. rugpiū-čio mėn. 7 d. rytą mūsų bendradarbį *Juozą Kuzmicką*. Negailėstingoji mirtis jį užklupo dar pačioj jaunystėj vos 28 metus teturintį.

Nebuvo tai kažkoks labai žymus žmogus, didelių darbų dar nespėjo nuveikti, bet buvo jau daug, oi daug pergyvenęs, matęs šilto ir šalto, o pastarojo daugiausia. Jo gyvenimo keliai perdėm buvo erškėčiais nukloti.

Velionis kilęs iš Kauno apskr. Dar būdamas visai jaunas, 1916 m. nekaltai lieka vokiečių suimtas ir apkaltintas, kad, girdi, šnipinėjęs rusų naudai. Vokiečių teismas jį, kaip nepilnametį, vieton mirties bausmės, nubaudžia 10 metų sunkių darbų kalėjimo. Nuo 1916 m. pradžios iki 1918 m. velionis trankomas po okupuotąsias sritis ir Vokietiją, po įvairias vokiečių stovyklas ir kalėjimus.

1918 m. lapkričio m. 12 d., po Vokietijos perversmo, velionį vokiečiai paleidžia iš kalėjimo ir jis grįžta į Tėvynę. Čia 1919 m. vasario m. 10 d. Juozas stoja savanoriu į Lietuvos kariuomenę ir pateko tarnauti į 2 pėst. pulką. Dalyvavo visoj eilėj kautynių su Lietuvos priešais ir 1920 m., tar-naudamas 2 p. pulko 4 kuopoj ir kaudamasis su lenkais Suvalkų krašte, apie Seinus, pateko lenkų nelaisvėn. Čia vėl prasidėjo antroji jo gyvenime Golgota dar žiauresnė, negu prie vokiečių.

Tik tas nesupranta nelaisvės „pyragų“, kas jų pats nėra valgęs, ypač lenkų. Patekti lenkų nelaisvėn yra lygu patekti barbarų naguosna, kur ne tik tave apiplėšia, badu primarina, apdaužo, bet ir kiekviename žingsny tavęs neapkenčia, ūja, kaip kokį gyvulį, nelaiko žmo-gumi, pajuokia ir kiekviename žingsny ir jų žody jau-ti ne tik kūno, bet ir sielos skausmų. Šių lenkiškų

„pyragų“ ragavo ir velionis Juozas. Pagaliau, nebepa-kenčęs lenkų barbariško elgimosi su lietuvių kareiviais-belaisviais, su keliais draugais pabėgo iš lenkų nelais-vės ir per Giedraičius grįžo pas savuosius.

Laimingai pabėgęs iš lenkų (Vadovicų stovyklos, Galicijoj) ir grįžęs Lietuvon, vėliau tarnavo mūsų karo aviacijoj ir iš čia išėjo atsargon. Dar tarnavo kurį lai-ką aviacijoj liktiniu viršila, o vėliau, nuo 1927 m. ge-gužės m. 1 d. perėjo tarnauti laisvai samdomu į Karo Mokslo Valdya, kur tarnavo iki paskutiniųjų savo gyvenimo dienų. Čia dirbo ir prie „Kario“ (ekspedici-jos — laikraščio išsiuntinėjimo srity). Be to, rašinėjo į „Kari“, pasirašinėdamas dažniausiai savo tikrą pavardę, kartais ir dvilype „Juozas Kuzmickas - Kaunickas“. Taip pat rašinėjo ir į kitus laik-raščius bei žurnalus. „Karo Ar-chyvo“ III tome buvo įdėti platūs jo rašiniai „Mano pergyvenimai“ (apie patekimą vokiečiams, jų stovyklose ir kalėjimuose praleis-tas dienas, savo bėgimą iš vo-kiečių nagų, sugavimą, teismą ir paleidimą) ir „Lenkų nelaisvėje“ (apie patekimą lenkų nelaisvėn, ten pergyventas dienas ir pabėgi-mą). Minėti rašiniai įdomūs ir vertėtų kiekvienam kareiviui per-skaityti.

Dvejos nelaisvės, kalėjimai, bėgimai ir kitos pergyventos sun-kios dienos skaudžiai paveikė velionio sveikatą. Sunkiai pasili-gojo ir pagaliau nebeišvengė ir džiovos, kuri ir pakirto jo gyve-nimą. Mirė Alytaus sanatorijoj.

Ten, vietos kapinėse, ir palaidotas. Laidotuvėse daly-vavo sanatorijos viršininkai ir tarnautojai, kai kurie ulonų karininkai ir kareiviai, ulonų pulko dudų orkes-tras ir ulonų būrys, vietos šaulių būrys (velionis buvo ir šaulys), vietos savanoriai ir šiaip publikos.

Ilisėkis amžinai, Juozai, poetingoj- gražioj Dzūkų žemelėj. Kada mūsų pulkai eis per Dzūkų kraštą į savo seną sostinę — Vilnių, jų tarpe Tavęs trūks. Tik Tavo kapas išgirs narsią ir galingą lietuvišką karo dainą.
St. Butkus.

Lietuvos gyvenimas

Potvynis. Užpereitą savaitę Joniškys (Siaulių apskr.) buvo smarkus lietus, kuris apsemė visus laukus.

Apdovanojo ugniagesių ženklais. Lietuvos ugniagesių sąjunga apdovanojo ugniagesių pasižymėjimo ženklais „Artimui pagalbon“ 5 bulgarų ir 4 čekoslovakų ugniagesių veikėjus.

Didelis ūkininku suvažiavimas Utenoj. Rugpiūčio m. 26 d. Utenoj įvyko didelis Rytų Lietuvos ūkininkų suvažiavimas, kuriame dalyvavo ministeris pirmininkas ir

užs. r. min. prof. Voldemaras, krašto apsaugos, žemės ūkio, teisingumo ir švretimo ministeriai, kariuomenės vado-vybės atstovai, kai kurių valstybių pasiuntiniai ir apie 10.000 gyventojų — ūkininkų. Tai jau trečia toki iškil-minga ir gausinga Lietuvos ūkininkų šventė — suvažiavi-mas. Anksčiau įvyko Mariampolėj ir Alytuj.

Lietuvių delagacija į Ženevą. Tautų Sąjungoj vėl bus svarstoma Lietuvos Lenkijos byla ir buvusių su len-kais derybų vaisiai. Lietuvių delegacija, kurią sudaro: mi-nisteris pirmininkas ir užsienių reikalų ministeris prof. Vol-demaras, dr. Zaunius, dr. Sakalauskas ir V. Sidzikauskas, rugpiūčio m. 29 d. išvyko iš Kauno į Ženevą, ginti Lie-tuvos reikalų.

Palydėti delegaciją Kauno stoty buvo susirinkę ministrai, diplomatai, aukštieji karininkai ir valdininkai, šaulių būrys ir šiaip nemaža publikos. Visi linkėjo, kad pasiektų Ženevoj apginti Lietuvos reikalus.

Kol grįš iš Ženevos prof. Voldemaras, ministerio pirmininko pareigas eina gen. ltn. Daukantas, o užsienio reikalų ministerio — B. K. Balutis.

Nauja sanatorija. Lietuvos Raudonasis Kryžius pradėjo statyti A. Panemunėj naują didelę sanatoriją.

Sugavo šnipą. Utenos bare, netoli Joniškio, sulaikytas nuo seniau sekamas lenkų šnipas Vaitiekus Ivickas. Pas jį rasta įvairios medžiagos: iš mūsų kariuomenės, krašto politikos, kultūros ir ekonominio gyvenimo.

Lenkai vis dar tebeširmuliuoja. Pademarklinių lenkai dar neperstoja kai kuriose vietose linijos kuoliukus perkeldinėti į mūsų pusę. Jų lėktuvai vis dar pasirodo mūsų pusėj. Rugs. 20—21 d. Trakų apskr., prie Manačių ežero, lenkai apšaudė mūsų sargybinius policininkus.

Žvalgybos karveliai. Kauno sunkiųjų darbų kalėjimo prižiūrėtojas p. Daugirda pagavo lenkų pašto karvelį su žiedu ant kojutės ir lenkų žvalgybos pažymėjimu po sparneliu. Tą pat dieną panašus lenkų karvelis pagautas ir Mariampolėj.

Nauji plentų pavadinimai. Kauno miesto statybos komisija rugs. 28 d. posėdy nutarė Kauno miesto gatvę, vadinamą Ukmergės plentu, pavadinti „Antano Smetonos prospektu“. Toliau šis plentas, nuo geležinių vartų, vadinsis „Liemų plentu“. Be to, nutarta Veiverių plentą vadinti Pietų plentu, Raudondvario plentą — Vakarų plentu ir Petrošiūnų plentą nuo Girstupio — Rytų plentu.

Sis nutarimas pasiūstas Kauno miesto valdybai patvirtinti.

Sančių šaulių būrys šventė savo metinę šventę. Kartu ir iškilmingą naujų narių priėmimą. Iš ryto, griežiant 5 p. p. orkestrui, žygiuoja į Sančių igulos bažnyčią, kur kartu su technikos dalių kariais išklause pamaldų. Po pamaldų, orkestrui griežiant, atėjo į technikos dalių aikštę, kur iš anksto buvo paruošta estrada aukštesniems svečiams, kurių tarpe buvo krašto apsaugos ministeris gen. ltn. Daukantas.

Nelaimė su artilerijos šoviniu. Rugpiučio m. 25 d. Varėnos apylinkėj (mūsų pusėj) piliečiai rado nesprogusį artilerijos sviedinį. Benarstant sviedinys sprogo, užmušdamas du žmones.

Puldinėja mūsų pasienio policija. Rugpiučio mėn. 21 d. naktį 1 val. 20 min. Musnikų rajone (Vadų pievoje) apie 50 lenkų (21-mo pasienio bataliono) kareivių užpuolė mūsų pasienio policijos I-mo rajono 3-čios sargybos policininkus. Sargybiniai, atsisaukdami, pasitraukė toliau nuo demarkacijos linijos. Lenkų kareiviai, ištraukę 3 gaires, pernešė 18 metrų į mūsų pusę. Atvykus iš kitų sargybų daugiau mūsų pas. policininkų, pavyko gaires be lenkų pasipriešinimo atstatyti į senas vietas. Sužeistų ir užmstų nėra.

Okupuotoji Lieuva. „Rytų mūgė“ nepasisėkė. Lenkai Vilniuj buvo surengę „Rytų mūgę“, bet ji nenusisėkė. Maža buvo eksponatų, o dar mažiau žmonių. Į atidarymą atvyko tik apie 100 žmonių. Šiaip per dieną „mūgė“ aplankydamo tik apie 300 žm.

Lenkai koncentruoja prieš Lietuvą... bobas. Liepos mėn. 27 d. atvyko į Turmontą (prie Lietuvos lenkų demarkacijos linijos) kažkokios moterų organizacijos 90 vienodai apsirengusių merginų. Iš jų 20 po dviejų dienų išvyko į Smalvus, o kitos pasiliko Turmontuose. Liepos 31 d. tos moterys, lenkų pasienio apsaugos kareivių lydimos, vaikščiojo apžiūredamos demarkacijos liniją. Šio mėnesio pradžioj pastebėta, kad moterų būreliai iš 3—5 asmenų, ginkluoti šautuvais ir rankinėmis granatomis, naktimis vaikšto paliai demarkacijos liniją. Kai kurios motės turi su savimi sunis.

Panašus moterų būrelis iš 30 asmenų kiek anksčiau atvyko į Kazytiskį.

Dėl mūsų brangaus viršininko pulkininko leit.

Jono Statkevičiaus

ankstybos mirties reiškiamame gilioje užuojautos jo žmonai ir giminėms.

Raseinių Apskritis Komendantūros tarnautojai.

Kariuomenės gyvenimas

Grįžo iš atostogų Vyriausiojo Štabo viršininkas gen. št. pulk. Plechavičius. Atostogas praleido užsieny.

Užuojauta latviams. Tragingai mirė 3 latvių karo lakūnai: kpt. Mettumo, vyr. ltn. Bliomo ir seržantas Kibero. Dėl jų mirties mjr. Raštikis mūsų krašto apsaugos ministerio ir Vyriausiojo Štabo vardu pareiškė latviams užuojautą.

Prof. Galijos išleistuvės. Rugpiučio m. 27 d. vakare Karininkų Ramovėj, Kaune, buvo karininkų suruoštos Čekoslovakijos konsului prof. Galijai išleistuvės. Išleistuvėse dalyvavo krašto apsaugos ministeris gen. ltn. Daukantas, Vyr. Štabo viršininkas gen. št. pulk. Plechavičius, gen. št. pulk. Kubiliūnas, gen. ltn. Nagevičius, gen. ltn. Tamašauskas ir kiti aukštieji karininkai. Buvo pasakyta širdingų kalbų. Karininkų vardu buvo įteikta prof. Galijai dovanų graži taurė. Taip pat 1 pėst. pulko vadas savo pulko vardu įteikė dovaną — rašomojo stalo reikmenis.

Karo invalidų sveikinimas. Jo Ekscelencijai Krašto Apsaugos Ministeriui. Lietuvos Karo Invalidų Sąjungos susivaziavimas sveikina Tamstą ir Tamstos vadovaujamą kariuomenę, stovinčią tautos nepriklausomybės sargyboje. Linki Tamstai iškelti trispalvę vėliavą ant Gedimino kalno, Vilniuje.

Susivaziavimo prezidiumas (parašai).

Taupomosios — skolinamosios kasos. Pagal Įsak. Kariuomenei ir intendanto rašto, š. m. rugpiučio m. 28 d. 17 val. Kariuomenės Intendantūroje įvyko liktinių puskarininkų ir laisvai samdomų tarnautojų taupomosios — skolinamosios kasos valdybos rinkimai. Prieš rinkimą vyr. leit. Vaičius perskaitė ir paaiškino šios kasos įsteigimo tikslus, jos svarbumą, paskolos gavimo normą ir kokiuo keliu. Paskui įvyko slapti rinkimai, išstacius septyniolika kandidatų. Iš jų buvo renkama 6, t. y. trys, kurie gaus daugiau balsų, skaitysis kasos v-bos nariais, o kiti trys, — kurie gaus mažiau balsų: — kandidatais.

Į v-bą išrinkta: Kar. Intendantūros l. s. rašt. Pužinskas (40), adm. viršila Sinkevičius (36) ir Kariuomenės Intend. dirbtuvių masininkė J. Levinaitė (32).

Kandidatais išrinkta: Kar. Intend. adm. viršila Drochneris (30) ir Int. C. D. Kepyklos l. s. darbininkai: Gri-nevičius (23) ir Rinkevičius (19).

Prie Kar. Int. centro turės prisidėti visos Kar. Intendantūros įstaigos esančios centre ir provincijoj.

Naujais kasos v-bai tik tenka palinkėti sėkmingos darbuotės, taip tarnautojams naudingame darbe.

Rinkikas.

Čekų svečiai mūsų aviacijoj. Rugpiučio 7 d. mūsų karo aerodrome čekų karo lakūnas Vrakl demonstravo švedų firmos parašutą.

Demonstravimo pasiūrėti buvo atvykęs l. e. Vyr. Št. v-ko p. gen. št. pulk. Kubiliūnas, l. e. aviacijos v-ko p. 2 oro esk. vadas karo lakūnas kap. Sembergas, lakūnai karininkai, kareiviai ir kiti. Demonstrantas šoko iš lėktuvo 250 mtr. aukščio. Nusileidęs paaiškino apie parašuto veikimą.

Parašutas, karininkų lakūnų nuomone, esąs tuo geras ir praktiškas, kad iššokus iš lėktuvo tuoj išsiskėčia ir

nukritus ant žemės nevelka žmogaus: tam tikra knopke parašiotą suvaldo. Lakūnas Vrakl demonstruodamas parašiotus yra aplankęs šias Pabaltijo valstybes: Suomiją, Estiją ir Latviją.

Lakūnų laimėjimas motociklų lenktynėse. Per suruoštas rugpiūčio 12 d. „Mūsų Dienų“ redakcijos motociklistų lenktynes pirmas vietas laimėjo aviacijos karininkai: karo lakūnas kap. Januškevičius atvažiavo pirmuoju 220 klm. distanciją per 2 val. 29 min. 2 - ju atvažiavo karo lakūnas vyr. leitn. Garolis ir 3 - ju leitn. Šimkus. Vaziavimas buvo su kliūtimis ir tokiame maršrute: Kaunas — Garliava — Marijampolė — Kalvarija — Simnas — Alytus — Birštonas — Garliava — Kaunas.

Aviacijos šokių vakarėlis. Rugpiūčio 11 d. 4 oro esk. surengė Linksmadvaryje, vasarnamy, viešą šokių vakarėlį. Į vakarėlį buvo atsilankę mūsų vadai ir kiti karininkai. Zmonių buvo pilna salė. Baigėsi 24 val.

Rugpiūčio 12 d. aviacijos karių klubo valdybos iniciatyva surengtas 2 - as šokių vakarėlis. Vakarelyje vyr. pusk. Grigonis skambino pianinu, pritariant smuikui ir mondolinai. Prieš pabaigą buvo padainuota „Bijūnelis“ ir „Kas subatos vakarėlį“...

Linksmi pasišokę ir pažaidę 24 val. išsiskirstė.
Vyr. pusk. St. Čepulis.

Svečias. Rugpiūčio m. 25 d. 8 val. ryto kr. aps. m - nis gen. leit. Daukantas su savo adjutantu kap. Virbicku siemet antrą kartą aplankė automobilių dirbtuves, gerai jas apžiūrėdamas.

Ministeris dirbtuvėse užtruko apie valandą laiko.
Putinėlis.

Šančių įgulos maudyklės. Siemet maudyklės parinktos pernykščioj vietoj, ties „Drobės“ fabriku. Čia Nemuno krantai pauzūnūs ir vanduo bėga švarus. Maudyklė padalyta į tris dalis: technikos p., 3 art. p. ir 2 p. p.

Geriau sutvarkyta ir įrengta technikos p. maudyklė, nes čia yra daug gerų suolų, kurie padaryti drabužiams pasidėti. 2 p. p. padaryti suolai menkesni, o 3 art. p. visai nėra.

Kad kariai, besimaudydami Nemune per toli nenuplauktų, Nemune link tekmės yra sukalti basliai.

Maudyklės pradėjo veikti jau keli mėnesiai, bet dėl šaltos vasaros, tik per mėnesį kelis kartus ateina koki kuopa maudytis, o ne kaip pernai per dieną kelis kartus.

Maudyklės turtą, kaip: suolus, laivelį, tvorą dieną ir naktį saugo sargybinis, tam tikslui padarytoj budelėj. Jis taip pat daboja, kad kareiviai po vieną nesimaudytų ir neprigertų.

Todėl dėka tokio sutvarkymo šią vasarą čia nebuvo nelaimingų atsitikimų.

— 2 p. p. baigia lieti cementinius šalygatvius ties savo rajonu (Juozapavičiaus pros.), kurios pradėjo dirbti prieš savo pulko šventę.

Padarius šalygatvius, ne tik kariams, bet ir piliečiams gana bus malonu vaikštinėti pavasarį bei rudenį, kai ir slapia bus.

Būtų gerai, kad 2 p. p. pavyzdžiu pasektų ir kitos kariuomenės dalys, Sanciuose stovincios. *Putinėlis.*

3 artilerijos pulkas. Rugpiūčio mėn. 26 dieną į pulką atvyko atsargos puskarininkių. Likstiniai puskarininkiai, sulaukę svečių, rado senų pažįstamų draugų, su kuriais jiems teko net 1920 m. tarnauti Lietuvos kariuomenėje.

Zinoma, labai malonu buvo pagilinti pažintį, meiliai pasisnekėti ir kartu pasidalyti broliškomis mintimis. Seni jų draugai, atvažiavę iš kaimo, nemaža jiems suteikė naujių, be to, papasakojo, kaip jie gyveno ir ką nuveikė per praėjusius aštuonius metus.

Kadangi pulko vado parėdymu atsargos puskarininkiams paruoštoje programoje iš eilės sekė švietimo pamoka, tai svečiai buvo pakviesti atsilankyti į pulko karių klubą, pasiklausti per radiją įdomių paskaitų.

Paskaitos prasidėjo 20 val. ir baigėsi 22 val. Svečiai, patyrę daug naudingų žinių ne tik iš laikinos Lietuvos sostinės Kauno, bet ir iš užsienio, be galo buvo patenkinti. Iš tikrųjų, kitas gyvendamas kaime nieku būdu nebūtų galėjęs girdėti radijo pranešimų. Džiaugėsi gražiai papuostu karių klubu ir stebėjosi jame įrengtu radiju. Zinoma, kaip nesistebėti, kad šių dienų Lietuvos kariuomenės gyvenimas visai nebepanašus į anų laikų gyvenimą. Atsargos puskarininkiai, kuriems teko 1920 m. tarnauti Lietuvos kariuomenėje, negalėjo patirti tokių išpūdžių, kurių jie patyrė šiandieną.

Kadangi pašaukti atsargos puskarininkiai liktiniam yra tikrai svečiai: šiandien su jais, o po mėnesio laiko vėl jų nebematys, tai jie iš pirmųjų dienų, kiek galėdami, stengiasi suteikti savo seniesiems draugams žinių, kad jie, grįžę į kaimą, sąžiningai dirbtų Tėvynės naudai.

Pasibaigus paskaitoms, liktiniai puskarininkiai poligono salėje surengė šeimynišką pasilinksminimo vakarą. Svečiai mėgėjai buvo pakviesti atsilankyti į šokių vakarą Dauguma jų atsilankė. Salė buvo pilna publikos. Tvarka - pavyzdinga. Griežė mišrus karių orkestras, gabaus puskarininkio Kauno diriguojamas. Visi smagumai baigėsi lygiai 24 val. Po to svečiai, širdingai paspaudę liktiniam puskarininkiams rankas, išsiskirstė.

San. viršila J. Mergenis.

4 - tas artilerijos pulkas. Liepos mėn. 16 d., pulko orkestrui griežiant, žiūrėjome kinų seanso „Moterių batalionas“. Juokingas farsas iš francūzų ir vokiečių karių gyvenimo. Gardaus juoko turėjome šios filmos bežiūrint.

Gegužinė. Naujai išrinktoji pulke Kariuomenės Sporto D - jos pulko skyriaus valdyba susirūpino kareivius palinksinti. Šokių vakarėliai vasaros metu neįdomūs. Nutarta gegužinę ruošti. Jai vieta gauta artimam miškely prie upelio labai patogioj ir gražioj gegužinei vietoj.

Rugpiūčio mėn. 5 d. gražiam orui esant 14 val. pradėta orkestrui griežiant linksmintis. Miškelis kaip bemačiant užplūdo publika. Pulko vadas ir karininkai su žmonomis ir svečiais, viršilos, puskarininkiai ir kareiviai bei daug svečių iš miesto ir apylinkės.

Jaunimas, orkestrui griežiant, trypia pievelės žolę arba žaidžia ratelius. Senesnieji, susėdę medžių paunksnėje, žiūri gėrėdamies jaunaisiais.

Pažaidę, pasilinksminę seni ir jauni visi 21 val., orkestrui griežiant paskutinį marsą, skirstėsi namo.

Gegužinė pavyko gerai ir praėjo prie geros tvarkos. Grynas pelnas 215 litų 19 centų skiriamas pulko sporto reikalams.

Šokių vakarėlis. Rugpiūčio mėn. 4 d. pulko kareivių klube gniežikų komanda suruošė šokių vakarėlį. Vakarelis pavyko gerai prie geros tvarkos.

Greitu laiku toji pat komanda žada padaryti vakarėlį su vaidinimais. *U. p. Jablonskis.*

5 pėst. D. L. K. Kęstučio pulkas. Šokių vakarėlis. Rugpiūčio mėn. 25 d. pulko liktinių viršilų ir puskarininkių incityva, puskarininkių klube buvo suruoštas šeimyniškas šokių vakarėlis. Vakarely dalyvavo visi pulko liktiniai viršilos ir puskarininkiai su savo šeimomis ir kviestais svečiais. Gražiai įrengta puskarininkių klubo salė darė malonų išpūdį, ypač visiems patiko greitosiomis susitvėręs stygų orkestras, kuris čia pirmą kartą pasirodė. Tvarka buvo graži ir pavyzdinga. Maloniai praleidę laiką ir linksmi snekuciuodami apie 24 val. visi išsiskirstė namo. Geistina ir daugiau panasių vakarėlių.

Tą pat dieną į pulką atvyko atsarginiai viršilos ir puskarininkiai pašaukti keturioms savaitėms pakartoti karo mokslą. Juos pasitiko ir į pulką atlydėjo pulko dudų orkestras. Atvykusieji linksmi ir visų ūpas geras. Juokaudami jie sako, kad atvykę į kariuomenę „atostogos“ praleisti. *Grand. J. Bakanas.*

Užsieniai

Vėl Kinuose neberamu. Prasidėjo nauji bruzdėjimai. Mongolų kariuomenė puolė Mandžiūniją. Kai kurioms kiniečių grupėms vadovavo rusai. Bet raudoniesiems mongolams nepasisekė ilgai išsilaikyti. Greit buvo likviduoti jų puolimai. Bet neužilgo vėl prasidėjo nauji sukilimai. Fengo 3 generolai su 5 divizijomis perėjo į jo priešininkų pusę. Be to, Setsuano ir Sansi provincijos atsiskyrė nuo Nankino, t. y. nuo Fengo valdomo krašto.

Afrikos žemė dreba. Iš Alžiro praneša, kad Deidjelli įvyko smarkus žemės drebėjimas. Sugriauta kareivinės, ligoninė, du maldnamiai ir šiaip daug namų: apie 10 įvairių dirbtuvių. Užmušta apie 20 ir sužeista apie 400 žmonių; jų tarpe 192 kariai. Suardyti keliai neleidžia suteikti nukentėjusiems pagalbos.

Pilsudskis išvažiuo į Rumuniją. Jį išlydėjo vienas pulkininkas ir gydytojas. Mat, bijoma, kad kely nesusergtų, nes pastaruoju laiku Pilsudskis vis labiau pradeda nesveikuoti.

Potvynis Kinuose. Išsiliejusi Geltonoji upė apsemė apie 200 kaimų. 800 žmonių žuvo ir apie 40.000 žm. liko be pastogės.

Turkijoje įvesta lotynų abėcėlė. Visi turkų raštai bus spausdinami lotynų raidėmis.

Tautų Sąjunga nutarė statyti Šveicarijoje savo reikalams radio stotį.

Apiplėšė traukinį. Netoli Varšuvos ginkluoti plėšikai užpuolė lenkų keleivių traukinį ir apiplėšė visus keleivius.

Latvių vyriausybė uždarė iki šiol viešai veikusią Latvijoje nepriklausomųjų socialistų partiją ir jos veikimą sustabdė. Ši partija turėjo tikslą ginklu nuversti dabartinę latvių vyriausybę.

Susidūrė laivai. Išplaukdami iš Daugavgrīvos susidūrė latvių karo laivas „Virsaitis“ su tralieriu „Viesturs“ Abu laivai turėjo grįžti į uostą, kur jie bus remontuojami.

Dėl didelių rūkų Atlanto vandenyne susidūrė du privatūs laivai. Vienas nuskendo, o kitas sugedo. Sugedusio laivo 800 keleivių turėjo išlipti į kitą atplaukusį laivą.

Viesulos Amerikoje. Haiti saloje siautė viesulos, kurios pridarė daug nuostolių; žuvo visas derlius ir daug gyvulių. Apie 100.000 gyventojų badauja.

Graikijoje prasidėjo baidrių epidemija. Labiau pasitūri gyventojai išvažiuoja iš Atėnų (Graikų sostinės) į kitus miestus. Atėnos mieste padėtis blogėja. Kai kurios įmonės ir įstaigos pertraukia darbus. Telefonų centralinės duoda kalbėtis tik labai svarbiuose atsitikimuose. Trūksta vaistų.

Ukrainiečių atstovai mažumų suvažiavime pareikalavo, kad būtų įkurta nepriklausoma Ukrainos valstybė.

Traukinio nelaimė Amerikoje. Požeminiuose New-Yorko tuneliuose įvyko geležinkelio nelaimė: 30 žmonių užmuštų ir apie 200 sužeistų.

Albanijoje karalius. Achmet Zogu pasiskelbė Albanijos karaliumi ir rugpiūčio m. 25 d. įvyko jo karūnavimas. Achmet Zogu yra kilęs iš paprastų žmonių tapo, buvęs vieno kaimo seniūnu, ir tik po didžiojo karo iškilęs.

„Amžinoji taika“. Rugpiūčio m. 27 d. Paryžiuje iškilmingai pasirašyta „amžinos taikos“ sutartis, kuria išsižadama karo, kaip politikos priemonės. Šiai sutarčiai pasirašyti pakviesta 48 valstybės. Taip pat pakviesta ir Sovietų Rusija.

Minėtą sutartį pasirašyti sutiko, tarp kitų valstybių, ir Lietuva.

Negrai mokosi lietuviškai. „L. A.“ rašo, kad Čikagoje, kur gyvena daugiausia lietuvių, pas kai kuriuos lietuvius biznierių tarnauja po keletą negrų. Jų dauguma moka lietuviškai kalbėti. Keletas net lanko lietuvių kal-

bos pamokas ir skaito lietuviškas knygas. Jie sako, kad gražesnes kalbo už lietuvių niekur nesą girdėję ir ragina kitus jos mokytis.

Lenkai užsinorėjo kolonijų. Užsienių laikraščių žiniomis, Lenkijos vyriausybė pradėjo dėti pastangas gauti mandatą valdyti kurią nors buvusią vokiečių koloniją. Plačiai kalbama apie Kamerūną, esančią vakarų Afrikoje, turinčią 431.000 kvadr. kilometrų plotą ir 2.963.000 gyventojų. Visi gyventojai juodieji, išskyrus mažą skaičių kolonistų.

Kaip žinoma, po didžiojo karo visos Vokietijos kolonijos, jų skaičiuje ir Kamerūnas, buvo atimtos ir Versalės traktatu atiduotos Tautų Sąjungai. Tautų Sąjunga tas kolonijas pavedė valdyti kai kurioms karą laimėjusioms valstybėms. Kamerūno mandatas teko Prancūzijai.

Sporto kronika

Lietuva.

Kariuomenės pirmenybėms futbolo rungtynės Klaipėdoje. Rugpiūčio m. 10 d. Klaipėdoje įvyko kariuomenės pirmenybėms futbolo rungtynės tarp 7 pėst. ir 1 pėst. pulkų, kurias su nedidele persvara laimėjo 7 p. p. rezultatu 3:2.

Bokso rungtynės Lietuva — Latvija. Tarpvalstybinės bokso rungtynės Lietuva — Latvija įvyks šiais metais Kaune. Pernai Lietuva pralaimėjo.

Futbolo pirmenybės „A“ klasėje. LFLS — Makabi 4:2. Pirmas havtaimas baigėsi „švariai“ 4:0 LFLS naudai. Antrame havtaime Makabi įstengė įvartyti du golus ir rungt. baigėsi 4:2. „Sparta“ — Kovas 3:2. Kelių metų futbolo čempionas „sugebėjo“ pralaimėti vos įstojusiai „A“ kl. komandai. KSK — Kultus 3:1. Rungtynes užtarnautai laimi KSK. Kovas — Makabi 3:1. Nedovanotinai pralaimėjęs „Spartai“ Kovas ši kartą laimėjo pas daug stipresnį priešą. KSK — Makabi 4:0 ir KSK — „Sparta“ 4:2. KSK žaidė dvi dienas iš eilės ir abejas rungtynes laimėjo. Tokį eksperimentą iki šiol niekas nėra daręs. Kovas — Kultas 2:1. Kovas sunkiai kovodamas vos paėmė rungtynes 2:1 savo naudai.

LFLS — „Viktorija“ (Alenstein) 2:0. KSK — „Viktorija“ 4:5. Rytprūsijos futbolo komanda „Viktorija“ turėjo Kaune dvi rungtynes. Su KSK pirmą dieną žaidžiant laimėjo 4:5 ir antrą dieną prieš LFLS pralaimėjo 2:0.

Komandų stovis. Dabartinių komandų padėtis taip atrodo: pirmoje vietoje KSK su 8 taškais ir golų santykiu 14:4; antroje vietoje LFLS su 6 taškais ir golų santykiu 10:4 trečioje vietoje „Sparta“ su 4 taš. Toliau eina Kovas Makabi ir Kultus.

LFL rinktine — „Sparta“ 7:0. LFL rinktine lengvai muša „Spartą“ 7:0. Rinktine buvo nepilnam numatytam sąstatai.

LFLS Rygoje. Rugpiūčio pabaigoje Kauno LFLS Rygoje turėjo tris rungtynes. Su stipriausia Rygoje komanda Vanderers rungt. baigė lygiomis 2:2. Antrą dieną prieš Amatiers pralaimėjo 3:0 ir trečią dieną LFLS pralose RFK 0:3. Latvių spauda gan palankiai atsiliepiama apie mūsų meistrį, kad ir pralaimėjo.

Mūsų dviratinkai grįžo iš Amsterdamo. Dviratinių lenktynėse dalyvavo 22 valstybės, kurios išvažinėjo iš starto viena po kitos per 8 min. Burto keliu pirmajai teko pradėti Lietuvai.

Kiek pavaziavus Anolikui, trūko padanga, ir jis čia daug turėjo sugaišti. Pasitaisęs vėl važiuo toliau, bet 110 kl. ir vėl nelaimė — pradūrė kamerą; tuomet jau grįžo atgal. Distanciją baigė Murninkas ir Gedminas. Murninko laikas 5 v. 38 min, Gedminas 6 min. vėliau. Tuo būdu jie užėmė 40 — 42 vietas. Nors jie toli atsiliko nuo pirmųjų, bet dar vėliau važiuo Lenkų, Kanados ir kiti lenktyniautojai. Jankauskas 55 kl. nuo starto nukrito ir gerokai

apsidaužė. Pirmas stvažiavo Ganzen (Danija) — 4 v. 41 m. 18 sek. 2. Sutchall (Anglija) — 4 v. 55 min. 06 sek. 3. Karlson (Švedija) — 5 v. 17 sek. Pagal komandų pirmą vietą užėmė (atsižvelgiant į trijų geriausių lenktiniuotojų laiką) Danija. — 15 v. 09 min. 24 sek. 2. Anglija — 15 v. 14 min. 49 sek. 3. Švedija — 15 v. 27 min. 49 sek.

Boksas Amsterdame. Bokse dalyvavo (iš visų švonių) 137 dalyviai iš 30 įvairių valstybių, kurių tarpe ir mūsų du: Juozas Vinča ir K. Markevičius. Vinča susitiko su Tuke (Prancūzija), kurį po trijų roundų nugalėjo. Priešas buvo gana stiprus. Po šito laimėjimo J. Vinča ir toliau, žūt būt, pasiryžo ginti savo, kartu ir Lietuvos, vardą. Bet nelaimė. J. Vinča, nugalėjęs prancūzą, toliau susitiko su afrikiečiu Korkindalemu. Pirmam rounde Vinča turėjo persvarą. Antrame rounde, pradžioje Vinča gavo stiprų smūgį į veidą. Bet Vinča nuo to daug nenukentėjo ir pasiryžo toliau kovoti. Bet teisėjas, palaikydamas afrikietį, pertraukęs rungtynes paskelbė jį nugalėtoju. Šis sprendimas sukėlė publikoj nepasitenkinimą dėl neteisingo sprendimo. Po rungtynių Lietuvos sporto lygos atstovas dr. Jurgelionis olimpiados organizatoriams pareiškė protestą.

5 pėst. pulkas — 3 artilerijos pulkas 5:0. Rugpiūčio mėn. 18 d. 5 p. p. aikštėje įvyko draugiškos futbolo rungtynės tarp 5 pėst. ir 3 artilerijos pulkų.

Rungtynės baigėsi 5:0 5 pulko naudai. 3 artilerijos pulkas žaidė nepilname sąstate su 10 žaidėjų, gi 5 pėst. pulkas, nors buvo pilname sąstate, bet su keliais atsarginiais.

Pradžioje žaidimas buvo artileristų persvaroje ir kelis kartus sudarė pavojų 5 pėst. pulko vartams, bet dėka beku, golų nebuvo. Toliau žaidimas perėjo į 5 p. p. rankas ir visą laiką spaudė artileristus.

Galima pasakyti, kad artileristai žaidžia neblogai: turi gerus smūgius ir gerai atmušinėja galva, tik blogiausia, kad nedaro jokių kombinacijų, netiksliai pasuoja ir t. t. Matyti, kad dar nesusižaidė. Be to, reikia pasakyti, kad artileristai žaidime pasirodė tikrais džentelmenais: mandagūs, tylūs ir padarius kuriams nors klaidą, pats teisėjui prisipažįsta kaltu.

5 pėst. pulkas — Aviacijos parkas 2: 3(2:2) Rugpiūčio mėn. 21 d. aviacijos aikštėje 5 pėst. pulkas draugiškai žaidė su aviacijos parko futbolo komanda, kurią sudarė dalis 2 oro eskadrilės ir specialistų kuopos žaidėjai.

Rungtynės buvo įdomios, nes abi komandos pasirodė „nepėsčios“.

Rungtynės baigėsi 3:2 parkiečių naudai: Aviacijos parko komanda iš pradžios jautėsi kiek silpnesnė ir laukė pralošimo, nors iš tų dviejų aviacijos dalių — specialistų kuopos ir 2 oro eskadrilės išrinkti 11 gerų žaidėjų — sunku, o tuo tarpu dar 2 oro esk. futbolo pamatas, leit. Bartuška, buvo tarnyboje ir žaisti negalėjo. 5 p. p. atvažiavo daug geresniame sąstate, negu su artilerija, todėl ir parodė gana gražų ir kombinuotą žaidimą.

Vyr. pusė. Kairaitis.

Užsieniai.

O visgi Šarkis! Bokso čempionas Tunney amžinai atsisveikindamas su boksu (veda milijonieriaus dukterį) ir įduodamas Ricardui perduoti būsimajam bokso karaliui dovaną, pareiškė, kad jis dabar nerandąs tinkamą kandidatą savo vieton, bet jo manymu iš visų rimčiausias jo dovanas ir vainiką paimti esąs lietuvis Šarkis. Šis Tunney pareiškimas sukirsino visus bokso rungtynių rengėjus ir šie dabar nepasidalina mūsų tautiečiu Juozu.

Estijos kar. — Suomijos kar. 4:1 (1:1). Įvykusias tarp Estijos ir Suomijos kariuomenės rinktinių futbolo rungtynes pasibaigė Estijos laimėjimu 4:1.

Amsterdamos olimpiados daviniai. Taškais valstybės laimėjo šiaip: 1. Amer. Jung. Valstybės — 41 taš.

2. Vokietija — 29 t. 3. Suomija — 23 t. 4. Prancūzija — 23 t. 5. Anglija — 18 t. 6. Švedija — 16 t. 7. Kanada — 13 t. 8. Olandija — 11 t. 9. Sveicarija — 10 t. 10. Italija — 9 t. 11. Austrija — 9 t. 12. Lenkija — 7 t. 13. Estija — 4 t. 14. Vengrija — 5 t. 15. Japonija — 5 t. 16. Danija — 5 t. 17. Airija — 3 t. 18. Australija — 3 t. 19. Aigiptas — 3 t. 20. Piet. Afrika — 3 t. 21. Liuksemburgas — 3 t. 22. Haiti. — 2 t. 23. Belgija — 2 t. 24. Čekoslovakija — 1 t. 25. Argentina — 1 t. 26. Norvegija — 1 t. Lietuva ir Latvija nelaimejo nė vieno taško.

Estafetė 4×100 vyrams. Ją laimėjo Amerikos komanda, prabėgusi naują pasaulinį rekordą per 41,0 sek. ir 4×400 m. per 3 m. 14,2 sek. Antrą vietą užėmė Vokietija.

Sokime į aukšti moterų grupėj laimėjo p. Katennith (Kanadietė) 1,59 m. (naujas pasaulio rekordas).

Maratono bėgimą 42,2 klm. laimėjo prancūzų alžirietis El. Qalfi, prabėgęs per 2 v. 31 m. 37 sek. Ši šaka olimpiadoj laikoma svarbiausia. Antrą vietą laimėjo Čili ir trečią Suomija.

Dešimtkovoj su nauju pasaulio rekordu nugalėtoju liko suomis Irjola, surinkęs 8053,29 taškus. Antroj vietoj irgi suomis Jeromen.

Graikų — romėnų imtynių čempionai. Olimpinės graikų — romėnų imtynėse laimėjo: gaidžio svory Lencht (Vokietija), plunksnos sv. Vally (Estija), lengvam sv. Kerestes (Vengrija), vidutiniam sv. Kokkmen (Suomija), pussunkiam sv. Ibrahim Mustapha (Egiptas) ir sunkiam sv. Svenson (Švedija).

Bokso čempionai. Olimpiniai čempionai bokse: musės sv. Koscis (Vengrija), gaidžio sv. Tamagnini (Italija), plunksnos sv. van Klaveren (Olandija), lengvame sv. Orlandi (Italija), pusiauvidut. Margan (Naujoji Zelandija), vidutin. Toscani (Italija), pussunkiam Arendani (Argentina) ir sunkiam Jurado (Argentina).

Kvietimas trečiam kareivių literatūros vakarui — koncertui.

Ruduo prisitartino. Laikas vėl atgaivinti kareivių literatūros vakarus — koncertus. Spalių mėnesį manoma suruošti trečias Kauno igulos kareivių literatūros vakaras — koncertas.

Tuo reikalu pasitarti kviečiame atvykti š. m. rugsėjo m. 12 d. 17 val. į „Kario“ redakciją pirmųjų literatūros vakarų dalyvius ir kitus, kurie sutiktų dalyvauti minėtame vakare.

Be to, prašome pakviesti ir drauge su savimi atsivesti savo dalių tuos kareivius, kurie kuo nors galėtų prisidėti prie vakaro, pav. gerai dainuojančius, griežiančius ar skambinančius kuriuo nors muzikos instrumentu ir t. t.

Karių švietimo dalis ir rengėjai.

Redakcijos atsakymai

J. k. Pauliui Sinkevičiui. Žinutę dedame. Ačiū. Prašome daugiau. „Nemuno krantuose“ persilpnas. Nedėsime.

Vyr. pusė. St. Č. Eilės „Ant kareivių kapų“ netinka.

M-niui. Eilių „Žirgelis, kazokas čigonas, žydas ir erelis“ ir „Į mūsų“ negalėsime įdėti, nes tuo tarpu persilpnas.

St. Meškiui. Galima stoti savanoriu naujokų ėmimo metu. Tuo reikalu reikia kreiptis į savo apskr. naujokų ėmimo komisiją. Galima pasirinkti dalį. Netarnavę kariuomenėj į policiją nepriimami.

Šešupiečiui. Tamstos rašinėlių negalėsime įdėti. Persilpni ir kai kurie labai išstęti.

B. Grigui. „Šnipas“ per silpnas. Nedėsime.

A. Churginui. Eilių „Žalgirio mūsų“ ir „Už Vilnių mirsim mes, kentėsime!“ nedėsime. Per silpnas.

Graitui. „Rytojaus triumfas“ per silpnas. Nedėsime.

Leidžia Vyr. Št. Karo Mokslo Valdyba

Redaktorius mjr. KUIZINAS.

Akc. „Spindulio“ B-vės spaustuvė. Kaunas, kampas Duonelaičio ir Gedimino g. Šio nr. išspausdinta 2.500 egz.

89 391182